

A'
TSÁSZÁRI és KIRÁLYI FELSÉG'
 ENGEDELMÉVEL.

(9.)

Költ *Bétsben*, Bóldog-Affzony-Havának
 (Januáriusnak) 31-dik napján, 1794-dik
 Észteendőben.

Magyar Ország.

Honth - Vármegyéből, Január. 10-dikén.
 — „Hogy itt az új Katona - fzedés, olly
 fzerentsésen ment véghez: nagy eszköze
 vala ennek, örökös Fő Ispányunk Gróf
Koháry Ferentz ő Nagysága, ki is maga
 részéről hat száz forintokat ajánlott egygy olly
 summának gyűjtésére, a' mellyből ajánlók
 fel-pénzt lehessen adni minden Legénynek,

K

a' ki önként vállal katonaságot. — Jele példáját Fő-Ispányunknak, követte a' több Nemesség is. “

Hadi Tudósítások.

*Heidelberg*a alól, Január. 7-dikén. — „Közönségesen, én most a' hadi dolgokról keveset írhatok. Azt még is jelenthetem, hogy új Plánunk lelzen, 's új Fő Vezérünk, a' ki alatt fogjuk a' hadat folytatni. — Báró *Intzedy* a' Nádor Ispány' Huszár - Regimentjebéli Kapitány, sebbe esett; *Jekelius* pedig el-fogattatott. *Mihácz* is sebet kapott. *Balogh* Kadét. Hadnagygyá lett. Illik néki a' sujtásos nadrág. “

*Heidelberg*a alól, Január. 22-dikén. — „Eddig volt Fő Vezérünk, Gr. *Wurmser* el akart Ármádiánktól menni; de egy Stáféta' érkezése után, megént itt maradt. Meddig? azt nem tudjuk. Talán meg-várja az új Fő Vezérnek, Gr. *Brown*nak, ide érkezését. — Farsangi napjaink, még most is csak szomorúak. Bálokat se *Manheim*ban, se *Heidelberg*ában, se azokon kívül nem adnak. Úgy vagyunk mi itt, mint a' Római Nép volt eleinten. — Itt, a' békességről sokat beszéllnek, vagy talán csak álmodoznak. “

Hertzeg Koburg' Armádiájától.

„Meg-írtam név szerént, mitsoda Huszár-Tisztjeink, és szám szerént, mennyi Huszárok mentek tőlünk azon Anglus Sereghez, melly a' Királyt - kívánó Frantziák segítségére rendeltetett. (Ezen Írást közöltük F árkusunknak első lapján.) Azokon kívül mentek még, *Mahoni* nevet viselő Vadász - Seregünkből: Kapitány *Morocz*, egy Alhadnagy, egy Fő-vadász, öt Alvadász, 's 150 Köz-vadász. Német gyalog Regimentjeinkből, ágyúk mellé segítőknek: két Főhadnagy, egy Alhadnagy, 17 Káplár, 's 181 Közember. A' ki-költözött Frantziák között, út-mutatóknak 30 Ember. Továbbá: 20 tabori szekerek; 150 ígáslovak, 41 fízolga-legények (kotsisok), 4 pakoló Legények (Packknechte), ugyanannyi lovakkal; — négy haubitx - ágyúk, 20 közönséges ágyúk. 's 20 töltést-hordó szekerek (Munitionskarren.) A' Pattantyúsok között mentek: egy Kapitány, egy Fő, és 2 Alhadnagyok, egy ügy-névezett Ober - és Unter-Feuerwerker, két Strásmester, egy Furir, egy Seborvos, 9 Káplár, egy Dobos, egy Sipos, 78 fő, és 44 alpattantyús (Unter-Kanonier.)

Koburg Hertzeg' Tudósításai.

Tsászár Hufzár Fő Hadnagy *Molnár Úr*, Jan. 11-dikén dél előtt, *Ribovil* és *Vasignies* között meg-lesett számos Fran-
tzia Szagúldókat, hirtelen reájok hajtott,
9-et közzülök le vágott, többeket meg se-
besített, 's egy lovas Vadászt, és két Dra-
gonyost el-fogott. *Cambray* felé küldött
más Vitézeink, egy fekete Fran. Hufzárt
fogtak.

*Baisieux*nél Jan. 13-dikán elő-nyomúlt
egy tsemő Fran. Gyalogság; de ellene
menvén egynehány Hufzárainkal, *Odonell*
szabad Seregbéli *Trauttmann* Hadnagy, 3-at
el ejtett belőle, a' többeket pedig meg
szalasztotta. Részünkről, egy Káplár esett
sebbe; és a' *Trauttmann* Hadnagy löve.

Fr. Hannegauban Quesnoi és *Lan-
dreci* Várakon alól fekvő *Ors* nevű falura
Jan. 14-dik éjtszakáján reá ütöttek; Szer-
viai Szabad Seregünkbéli *Petrovits Radits*
és *Petrovits* Sándor Kapitányok. Ötven
főből állott az *Orsi* Fr. Katonaság, melly-
ből két óra alatt 36-an le ölettek; 14-en
pedig fogságunkba estek. Részünkről sem-
mi veszteség sem völt. — Jan. 15-dikén
reggel vissza akarta venni az ellenség *Orsot*:
de ámbár reggeltől fogva délutánui egy
óráig lövöldözött is: még is kéntelenítettett
Landreci felé vissza menni. A' miéink
közzül 13-an sebesedtek meg: de tizen nem

igen nagyon. Ditséri Oberster *Michalevits* Ors-nak meg tartásáért, Pattantyús Major *Bubna*; Indzszenőr Kapitány *Pulsky* Urakat: 's a' Szerviai Szabad Seregbéli *Petrovits* Sándor Kapitányt, és *Ivanovits* Fő Hadnagyt.

Négy Frantzia fogoly Tisztek, név szerént: Földmérő-Kapitány *Bowier*, Fő-Hadnagy *Sarrade*, Kapitány *Culier*, és Al-Hadnagy *Manuel*, betsületekre fogadták a' Csász. Kir. Őrizetnek, hogy meg nem szöknek: még is meg-szöktek.

*Berlin*ből, Január. 18-dikán. — „A' Rajna-melleyéki Pruffzus Sereghez *Möllendorf* Feldmarsalon kívül, Belső Státus- és Had-Minister Gróf *Schulenburg* is minden órán el fog indulni, a' Király' parantolatjából.“

*Lengyel Ország*ból, Január. 13-dikán. „A' *Grodnoi* Diéta' végzése szerént, nem tarthatunk többet tizenöt ezer főből álló Seregnél, békesség' idején; 's azonban 36 ezer Katonáink' száma eggyel se szállíttatott alább, sőt sok jószágos Tisztjeink kérték el-botsáttatásokat, de meg nem nyerhették. Ennek oka talán a' lessz, a' mit itt nagyon rebesgetnek: hogy a' jövő Februárius' vége felé egy Sereg indul innen a' Rajna felé, melly Sereg 35 ezer Katonából, résszerént *Lengyelekből*, résszerént *Oroszokból*, és felénél több *Lovasokból* fog állani.

Archangel (Archangelskoi Gorod)
Városánál, mely hat mértföldnyire fekszik a' Fejér-tengerhez, hat első nagyságú, és négy közép-szerű fegyveres hajókat tsináltatott az Orosz Tsáczárné, mellyeket most egészen hadi lábra állíttat. “

A' Nagy - *Britanniai* Admiralitás (tengeri dolgokra ügyelő Tanács) olly hírt vett Januáriusnak első napjaiban, hogy a' *Bresti* Frantzia hajós Sereg — melly, né-melly tudósítások ízerént 27, mások ízerént pedig 29 hadi hajókból áll — újra tengerre szállott. Ezen hírré, tüstént parantsolatokat küldött az Admiralitás *Portsmouth*ba, hogy 16 első nagyságú fegyveres hajókat kell fel-készíteni, mellyek a' *Spitheadi* ki-kötő helyben lévő hajókkal kaptsoollyák - egybe magokat.

Londonból, Január. 10-dikén. — „A' melly hajdani Katonáink nem alkalmasak többé a' rend-ízerént való katonáskodásra, de még hatvan ezrtendön alól vagynak, és nem egészen elégtelenek minden szolgálat-tételre: parantsolatot vettek Had-Tanátsunktól, hogy magokat fel-írassák, 's kéfzen tartsák az indulásra. Ezeren közzülök, *Plymouth*ba, más ezeren pedig *Portsmouth*ba és *Gosport*ba küldetnek. — Az *Oppozitzió*nális, vagy a' Ministériummal ellen-kező Újságok azt írják *Pitt* Ministerről, 's ennek Öttséről *Chatham* Grófról, hogy le akarják tenni hivatallyokat. “

A' *Hollandiai*, vagy *Frigyes-Belgyiomi* örökös Helytartó - Hertzeg, azt javasolta Január. 6-dikán a' Közöns. Társaság' Rendjeinek, hogy 24 ezerre szaporítsák Sereg-jeket, a' melly ebben az esztendőben fog hadat folytatni Frantzia Ország ellen, a' több öszve-fogott Hatalmasságoknak Seregeikkel eggyesülve. Ezen fel-tétel eránt, még nem hozatott végzés; hanem az meghatározatott, hogy a' Seregnek jó móddal lehető táplálása végett, valamelly tábori Kommisszáriátus' nemét kell fel-állítani: mivel a' Liferántok (pénzen ki-bérlett magános Szállítók) által való tartása a' Seregnek, mind a' Katonákra, mind pedig a' Közöns. Társaságra nézve igen károsnak találtatott.

Fabre nevü Tagja a' Fran. Nemzet-Gyülésének, Spanyol fogságba esett.

Párisból, Jan. 12-dikén. — „*Merlin* (a' ki Nemzet-Gyülési Kommisszárius vala *Máintzban*, midön ostromolták ez, a' Prussziai, és Tsász. Királyi Seregek által) kommandálta a' Nemz. Gyülésének, hogy hagyná helybe, *Mangin* Indzszenör Tifztnak *Máintz'* meg-vétele eránt készített új plánumát, 's küldené azt haladék nélkül a' *Rajnai* Frantzia Sereg' Generálisaihoz. — Többet is beszélt *Merlin* ez alkalmatossággal: „Hogy a' múltt esztendőben, úgy-mond, kevés ideig lehattünk szerentsések: tulajdoníthatjuk ezt, résszerént a' Generá-

lisok' hitetlenségének, résszerént pedig azon tudományunknak, melyet a' közön-
 séges Ember-szeretetről, és egész Világbéli
 polgárságról vettünk vala fel. — Ha
 szívesen akarunk szabadok lenni: azon
 kell nekünk igyekeznünk, hogy meg-
 fofzthassuk Ellenségeinket, a' had - folyta-
 tásra való tehetségtől. A' melly Erössé-
 geket el - vehetünk tölle, el kell azokat
 rontani, 's meg nem kell azoknak helyre-
 állítását engedni, a' békesség-kötés' alkal-
 matasságával. Én Frantzia akarok lenni,
 szabad Republikánus; de a' míg másoknak
 szabadságot szerzenék, magam akarnék
 örömet egy oly Konstitutióra szert tenni,
 melly tsupán békességben boldogíthat en-
 gemet, a' midön t. i. nem lesznek többé
 el - mállhatatlanúl szükségesek a' Revolut.
 Törvények. Én nem vagyok *Anacharsis*
 (*Clootz*), és a' Világnak több része felett
 különösen Izeretem tulajdon Hazámat. —
 Ne gondoskodjunk mi addig mások' politi-
 kájáról, míg a' magunk boldogságát jó
 lábra nem állítottuk. Meg ne tsallyátok
 magatokat; kevés Pátrioták vagynak *Német*
 Országban, magam tapasztaltam én ezt. —
 Minekokáért, a' mi lovat, marhát, aranyat,
 ezüstöt, eleséget és munitziót találunk az
 Ellenség' Tartományiban: szállíttassuk azt
 bellyebb a' Közöns. Társaság' földjére; a'
 mi határaink körül lévő Várait az Ellen-
 ségnek hányassuk-fel puskaporral; de elé-

gedjünk mi meg a' magunk földünkkel, és ne tolyuk Konstituziónkat az Idegenekre." — *Merlin*' tanáts-adását által - adta a' N. Gyűlése, vizsgálás végett a' Közjóra ügyelő Deputátziónak. Erről azt írták már Jan. 14-dikén a' *Párisi Újságok*, hogy olly Útasításokat küldött a' Seregek' Vezérjeikhez, mellyek fzerént, tartoznak ezek, a' megvett külföldi Erösségeket el-rontani, és az el-foglaltt ellenséges Városokból minden gazdagságot Frantzia - Országba takarítatni.

Egy *Mannheimi* Tudósítás, melly Jan. 21-dikén költ, azt írja *Worms*ról, hogy ott elégették a' Püspöki Udvar a' Frantziak.

A' *Loire*, vagy *Ligeris*-vizének tengerbe szakadásánál fekvő *Noirmoutier*-Szigete, mellyet Jan. 3-dikán vettek-vissza a' Rojalistáktól a' Republikánusok, *Hegy-Szigetének* neveztetett; a' *Boin*-Szigete pedig *Marát*-Szigetének.

Párisi Közönséges Újságból vette ki a' *Kolóniai* Frantzia Újság, ezen Tzikkelyt: „A' Nemzet Gyűlése, kívánná a' békeességet; de nem akarja azt kérni. Hogy tehát előre készítsen bennünket a' maga titkos lépéseinek következéséhez; azt hirdetteti egy Újságjában, hogy *Anglia*, kér mi tőlünk békeességet“

Elegyes Tudósítások.

Generális Möllendorf vala *Déli Prusz.*

szíának Meg-hódoltatója, az az, ő hajtotta a' Prussziai Király' engedelmességére azokat a' hajdani Lengyel birtokokat, mellyek már most Déli Prussziának neveztetnek. — Ditsérik ezen Prusszus Vezért, hogy a' Lengyelek között szeretetre és betsületre méltóképpen viselte magát. Midőn most oda hagyta volna Déli Prussziát, 's indult a' Rajna - mellyéki Prusszus Sereg' kormányozására, Hertzeg *Braunschweig*' helyébe; így szólott hozzá, bútsúzás közben egy fő Lengyel Dáma: *Midőn féltünk Generális Úrtól, akkor jött hozzánk; 's most midőn szeretjük: el-hágy bennünket.*

Az Orosz Tsáfné, egy Rendelése (*Ukaseja*) által, mellyet a' múltt Decemb. 16-dik napján tétetett közönségesse, öt millió rubellel (kurta tallérral) nevelte Koronája' jövedelmét. Az említett Rendelésnek ereje szerént, ezen folyó 1794-dik esztendőnek első Januáriussától fogva, drágább, ¹⁰⁰ minden tseber (vedro) pálinka vagy ég. ¹⁰⁰ bor) az egész Orosz Birodalomban egy rubellel; a' Spanyol és más külföldi pálinkának hordajától nem 14 rubel, mint annakelőtte, hanem 20 fog fizetődni; 12 butellia *arrak*, és *rumtól* (riskása-pálinkától) 20 *Copeik*.

(*Copeik*, tulajdonképpen nyársat jelent. Így neveztetik egy nem az orosz pénzeknek, mellyből száz vagyon egy rubelben. A' *Copeik* nevezetre az szolgáltatott alkalmatosságot: mivel ezen pénzen, Ruffzia' trémere, az az, Sz. György Vitéz, ¹⁰⁰ kezében nyársat tartva vagyon ki-formálva.)

A' meg nem tiltott *liquoroknak* (tsináltt vizeknek) egy egy hordajától hufzonnégyszáz rubel jár.

Frantzia portékák, a' tilalmazó parancsolat után is vitettenek-bé a' *Reváli* (Orosz) ki-kötő helybe; mellyek ki-tudatván, megégettettek.

*Svéd-Ország*nak fő Városából *Stokholm*-ból, Január. 10-dikén. — „A' már fogva lévő Öszve-esküdttek szorossan őriztetnek, de a' prótezzzussok még tovább is elhalasztatott. — Minémű ki-terjedése lett légyen az öszve-esküvésnek: tudjuk már most onnan, mert az Országnek különbözőkülönbféle részeiben fogtak-el tsábítókat. Tegnapelőtt is hozatott ide vason egy illyetén járatban volt *Saigneau* nevezetű *Frantzia*, 's vitetett mindjárt ahoz a' Kantzelláriushoz, a' ki az Igazság' ki-szolgáltatására szokott ügyelni.“

A' *Nagy-Britanniai Király*, egy Hirdetvényt (Proklamátziót) adatott-ki Jan. 9-dikén, mellynek értelme szerént a' jövő Február. 27-dikén egész *Skótziában*, Febr. 28-dikán pedig egész *Angliában*, bűnösvaló bánatra, és könyörgésre rendeltt böjtnap fog tartatni.

Az *Angliai* újjabb tudósítások szerént, megént alább szállott ottan a' papírpénzek' betse.

A' Londonban lévő Török Követ, maga is sok gazdagsággal bír; azonban 63 ezer forintot kap a' *Portától*.

Brüsszelből, Jan. 16-dikán. „*Brabantziai* Kantzelláriusnak fel esküdt vala *Van der Velde* Ur: de mivel látta, hogy nints kedvek hozzája a' Rendeknek, le mondott tiztségéről: 's helyébe B. *Bartenstein* lett Kantzellárius, a' kihez egész hajlandósággal, 's bizodalommal viseltetnek a' Rendek.

Varséből, Január. 12-dikén. — „Orosz Minister B. *Sievers*, ezen hónapnak 6-dik napján vala végső audientzián F. Királyunknál, 's eggy egész óráig nyúlt a' beszélgetés. Az itt lévő Lengyel Uraságok között kevesen bútsúztak el B. *Sieverstől*. Egy Nemes Lengyel ezt mondotta néki a' bútsúvétel' alkalmatosságával: „Báró Uramnak nagyon meg fogja köszönni F. Tsászárnéja és Asszonya, hogy *Russzia'* javára rendkívülvaló módon dolgozott Báró Uram: mert azon felül, a' mivel tartozott, sokat tselekedett.“ — Erre B. *Sievers* így felelt: „Vajda Uram hízlekedik nékem! én tsupán azt tellyesítettem, a' mivel Tsászárném és Hazám eránt köteles voltam; és igen sajnálom, ha talán meg-előztem némelleyeket, a' kik későn esmérték-meg: mivel tartoztak volna már régen Királyoknak, és Hazájoknak?“ — Január. 7-dikén indúlt-el innen

B. *Sievers*, számos Katona-kisézőkkel. — A' Lengyel Nemesek között némelyek azt beszélik, hogy nem soká marad-meg Lengyel Országának mostani ábrázatja; — hogy le-mond *Stanislaus* a' Királyságról, 's a' t. “

Itt fog, a' mint halljuk, által-útni *Pétersburgba* rövid időn Prusszus Generális *Bischoffswerder*; 's halljuk azt is, hogy oda való küldetésének tüzelya fogna lenni, a' Lengyel Orzági dolgoknak új formába való öntése. — Prusszus Generál *Schwerin* ide jö. Miért? arról különböző-képpen ítélnék. Némelyek azzal tartják, hogy tsupán a' Lengyel Orzági, és Prussziai határoknak el-igazítására nézve; de mások azt mondják, hogy hasonló személy fogna itt lenni a' nevezett Generális *Prusszia*' részéről, mint a' millyen Báró *Igelström*, *Russzia*' részéről. — A' Királyi Tanáts, melly az új Konstituzió fzerént soha se változik, nintsen még tellyes számmal. — Gróf *Voyna*, a' ki Bétsben vala Lengyel Követ, Tagja lehetett volna az említett Tanátsnak; de nem lett. Nem lettek mások is, a' kik meg-kinálódtak azzal a' tisztséggel. — Az újj esztendőől fogva, két Újságok — egy Lengyel, és egy Frantzia — adatnak - ki itten, *Wlodec*

Politzáj-Kommisszárius és Kamarás Úrnak vigyázása alatt. “

Afrikai tzeremoniátlan tzeremónia.

Tripoli Tartománnya' Fejedelme, egy Tanátsosa által, barátságos látogatásra hívatta magához a' múltt esztendőben a' *Hollandus* Konzult. Ez el-ment a' Fejedelmhez (*Dey*hez), de hogy minden tzeremoniát el-távoztathasson, nem formaruhában, hanem tsak egy közönséges kabátban. A' *Dey* is tehát nem valamely nap-keleti módi gazdag heverő széken (szoffán) ülve fogadta a' Konzult, hanem — egy hufzonnégy fontos golyábisú értz ágyún.

Frantzia Ország.

Toulonban, az agyon lövöldöztetett Rojalista-Lakosok' száma meg-haladta Jan. 4-dikéig a' hat százat.

A' Hólttak eránt tett újabb *Párisi* rendelések közzül valók a' többek között, e' következők: — A' hóltt szemelly' ábrázatját fedetlen kell hagyni. — Tizenkét óráig fog ki-tétetve lenni a' test abban a' házban, a' hol lakott a' Hóltt. Éjféltkor a' temetőbe fog vitetni, egy nyiló koporsóban, melly vagy fejer, vagy veres, vagy pedig kék posztóból készültt szőnyeggel terítettik-bé, a' szerént, a' mint vagy ifjú, vagy meg-állapodott ember - korú, vagy pedig öreg volt a' Hóltt. A' fejer szőnyegre

ily felül-írás varródik: „Ő (t. i. a' Hóltt) a' Hazának nevedett.“ A' veres szőnyegre: „Ő a' Hazáért élt.“ Végre, a' kék szőnyegre: „Én a' Hazának szenteltem életemét.“ — Ha Gyermekek vólt a' Hóltt, Gyermekek lesznek a' koporsó - vivők is, 's a' t.

B é t s.

Az a' Musika, mellyet *Paradis* Kisasszony készített, 2076 forintot, és 50 krajtzárt hajtott-bé, Január. 21-dikén estve a' Redut-palota' kasszájába; 625 forintot, és 4 krt pedig Január. 24-dikén estve, a' *Karintiai* Kapunál lévő Udvari Teátrom' kasszájába, melly két summához hozzá járultak még azon 55 forintok, és 30 kr.k is, mellyek, a' musika mellé való éneknek, *Schönfeld* Úr által ingyen lett nyomtattatásából, 's tiz krajtzárjával lett el-adattatásából kerültek-bé, és így, a' közönséges summa, 2757 forintokra, és 24 kr. ra telt. Ezen segedelem - pénzt, személyyesen adta-által *Paradis* Kisasszony Jan. 27-dikén a' Hadi-Kantzellária' Elölülő-jének, Gróf *Vallis* Feldmarsallnak, olly kérés mellett, hogy az említett pénz a' *Béts'* környékebeli Regimentekből — Közembertől fogva Strásamesterig — el-esett Katonáknak minden segedelem nélkül lévő Özvegyeik és Árváik között osztasson-fel erányosan, melly fel-osztás annakutánna

a' *Bétsi* Újságok által tétessék közönsé-
gessé. — *Paradis* Kis-Affzonymak nemes
példája sokakat fel-buzdított itten, 's neve-
zetesen egy első Hertzegi Dámát is, ki,
a' fenn-említett segedelem-pénzhez hasonló
tzélú summának gyűjtéséhez fogott különös
buzgósággal.

S. Pölteni Püspökké, *Triesü* volt
Püspököt, Gróf *Hohenwartot*, nevezte ő
Felsége, 's egyszersmind olly rendelést
tett, hogy a' *S. Pölteni* Püspökség' jöve-
delméből adassanak eztenönként 15 ezer
forintok említett Gr. *Hohenwart* Püspök-
nek; a' több rész pedig Religió - fundusául
szolgályn.

J e l e n t é s.

Morva - Országának *Grosztajax* nevü
helységében, nem messze *Znaym* Városától,
Auszriának határain, Áprilisnek hetedik és
következendő napjain, el fog kótyavetye
által egyenként (darabonként), azonnal
le-fizetendő kész pénzért adattatni *Lichten-
stein* Károly Hertzegnek ott lévő Ménesse.
Ez áll: négy közép-korú (mitteljährike)
külső orzági, egészes tsödörökből —
monyasokból, vagy mén - lovakból —
mintegy 30 egészes különbféle szörü és
jegyü kantzákból, mellyek között egyne-
hány ánglus kantza-lovak is találatnak; és
sok monyas és kantza különbféle idejü, 's
szörü tsikókból.

